

Je čas, máme *Pohotovosť*

Slová dnešného kázňového textu sa nachádzajú
v R 13, 11 - 14:

A toto (čiňte), keďže vidíte príhodnú chvíľu, že vám je už čas prebudiť sa zo sna. Lebo teraz je nám spasenie bližšie, ako keď sme uverili. Noc pokročila, deň sa priblížil. Odložme teda skutky tmy a oblečme sa do výbroje svetla. Ako vo dne, slušne choďme; nie v hodovaní a opilstve, nie v smilstve a chlipnosti, nie vo sváre a v závisti. Ale oblečte sa v Pána Ježiša Krista a o telo sa nestarajte (tak, aby vznikali v ňom) zlé žiadosti.

Vidieť príhodnú chvíľu je dnes veľmi žiadanou schopnosťou. Rozpoznávať dobu a hodinu je stále rozšírenejšie a stále intenzívnejšie na programe bežného dňa. S možnosťami internetu sme schopní pri väčšine udalostí vedieť, aký je čas. Vidíme, čo sa aktuálne deje a vieme, ako na to zareagovať. Zareagovať je potrebné v rýchlosti primeranej našej rýchlej dobe, dobe tzv. tekutej modernity.

Ak nezareagujete pohotovo, už nebudete aktuálni, jeden trend prekryje iný, zavládne nová téma a zmení sa čas, kairos verejného mediálneho priestoru. Okrem toho, komentátorov diania a znalcov časov je dnes tak mnoho a každý prináša svoj pohľad na to, aký čas, aká chvíľa nastala. Niektoré pohľady majú pridanú hodnotu v ponúkaní riešení, v tom, čo je príhodné v tom-ktorom čase robiť. Vďaka toľkým predostretým videniam časov máme síce viac hlasov do diskusie, čo nám umožňuje ich porovnávať, ale zároveň vidíme, že v spoločnosti je viac neistoty a zmätku. Platí to najmä vtedy, keď sa zámerne alebo omylom podávajú neoverené informácie ako zaručene pravdivé. Pred našimi očami sa odohráva zápas medzi rôznymi videniami sveta a potrebných reakcií a riešení na jeho problémy. Odcudzenie názorových skupín, už predtým viditeľné v politike, etike, aj v cirkvi, v pandémie koronavírusu vyšlo plne na povrch. Naše rozpoznanie a vyhodnotenie terajšieho času rozhoduje o tom, akú reakciu považujeme za správnu.

Pre kresťanov v Ríme je podľa Pavla očividné, že vidia ten *kairos*, ten čas, ktorý treba rozpoznať, pretože predstavuje pre nich pokyn na určité konanie, pohotovosť. Keby to náhodou nevideli, vysvetľuje im, že spasenie, Božia záchrana stvorenstva, je bližšie, ako keď uverili. Ubehol odvtedy nejaký čas ich života, takže sú vskutku časovo bližšie, ale zároveň môže Pavlov výrok znamenať posun vo viere. Sú bližšie k spaseniu, lebo ich viera sa posunula od momentu svojho zrodenia dopredu. Od príchodu Krista na svet a Jeho premoženia hriechu a smrti sa noci kráti čas. Tma hriechu a smrti už odchádza, lebo Kristovo dielo nastolilo nový vek. Nový vek s Kristom nám približuje plnosť spásy, Božej spravodlivosti aj milosrdenstva. My môžeme naším životom ísť v ústrety plnému uskutočneniu spásy našou službou lásky, o ktorej Pavol píše v predchádzajúcich veršoch už od začiatku 12. kapitoly.

Noc pokročila, deň sa priblížil. Čo nám treba teraz robiť? Je príhodný čas prebudiť sa zo sna a obliecť sa, prichystať sa na deň. Prebudenie sa má svoj charakter podľa toho, ako rozpoznávame čas. Ak vidíme čas ako príležitosť pre niekoľkých vyvolených, aby poznali tajnú pravdu, tak bude podľa toho vyzeráť naše prebudenie ako povýšené oslobodenie sa od sveta. Lenže naše prebudenie pri uvedomení si významu Kristovho diela na zemi a očakávaní Jeho druhého príchodu nie je skryté osvietenie.

Nie je precitnutím z nejakého Matrixu, v ktorom sme boli uväznení v nevedomosti, ale teraz už poznáme pravdu a sme na vyššej úrovni, máme pred ostatnými výhodu a určitú slobodu.

Naše prebudenie je síce aj poznaním, že svet nie je ponechaný sám na svojom prirodzenom chode v kolobehu života a smrti, ale že Boh zasiahol, zasahuje a chystá sa ešte zasiahnuť do tohto sveta. Toto poznanie nemajú všetci, preto je pravda, že kresťania sa odlišujú od ostatných: „nespime teda ako ostatní, ale bdejme...“ (1Tes 5,6). Ale toto poznanie času nás nevyklučuje zo sveta. Naopak, volá nás k činnosti. Prebudenie zo sna je viditeľným prebudením a zmenou. zažiarí pri nej Kristus, osvieti tých, čo sú prebudení z duchovného spánku (Ef 5,14).

Prebudiť sa nám treba k aktivite. Našu aktivitou je angažovať sa za kráľovstvo Božie.

Ak „prespíme“ tento *kairos*, nebude sa už k nemu dať vrátiť. Čas, ktorý uplynie a veci, ktoré sú našou kresťanskou úlohou v ňom, už nedobehneme, hoci sa o to možno pokúšame. Práve preto, že čas sa nedá vrátiť, je pre nás škoda ho premeškať. Treba si ho všímať aj preto, že každý máme v určitom čase svoje určité poslanie. Taký minikairos je nám aj tohtoročný advent, ktorý môžeme využiť na duchovné prebudenie a aktivitu, službu lásky pre Božie kráľovstvo.

Aj pri advente platí, že ak ho zmeškáme, jednoducho prideme o príležitosť a vstúpime do sviatkov bez adventnej prípravy.

Prebudenosť môže evokovať aj sekulárnu prebudenosť, z anglického wokeness, stav uvedomovania si predovšetkým sociálnych problémov, ako napr. rasizmu alebo nerovnosti. Z toho vyplývajúci aktivizmus sa snaží riešiť problémy spoločnosti podľa svojej predstavy a ideológie, až sa z toho stáva súťaž v tom, kto je prebudenejší. Takýto súboj neprináša želaný výsledok riešenia svetových problémov. Je to preto, že chceme vziať veci do rúk sami v našom aktivizme. Namiesto toho, nám ranokresťanský dôraz na očakávanie ukazuje, že lepšiu budúcnosť neprinesieme sami. My môžeme však žiť tak, aby sme boli pripravení, keď príde. Kresťanský aktivizmus k pomoci a službe lásky svetu sa odlišuje tým, že sa deje v očakávaní na Božiu záchranu. A to nás chráni pred ľudskou a pyšnou arogantnou snahou a pred pretláčaním vlastnej predstavy riešenia cudzích problémov.

Ako ľudia svetla a dňa sme volaní k pohotovosti. Ak chceme začať deň a konať, musíme sa nachystať, obliecť. Najprv odložme skutky tmy, lebo patria k odchádzajúcej noci a bránili by nám v aktivite dňa.

Nemôžeme dobre žiť pre Božie kráľovstvo, keď nosíme so sebou hriechy, z ktorých malý katalóg je v ďalšom verši uvedený. Zložme teda to zlé a oblečme výzbroj svetla, o ktorej Pavol píše aj v 1. liste Tesalonickým 5,8. Pozývam nás k tomu nasledujúce týždne. Kiež by bol advent v cirkvi časom očistenia, zbavovania sa zla a časom na zmenu k lepšiemu. Je čas obliecť si Krista. S Ním sme od nášho krstu spojení a s darmi krstu máme vo viere k dispozícii celú výzbroj svetla. Aj keď máme pre obmedzenia takpovediac sťažený prístup ku kompletnej výzbroji. Aj keď nemôžeme prísť k Večeri Pánovej alebo nemáme plnohodnotné spoločenstvo, pamätajme na svoj krst, vytrvajte vo viere pri Božom slove a šírme jeho nádej ďalej. Oblečení v Kristovi vytrváme v službe a poslaní, ktoré pred nás stavia tento čas.

Takto oblečení sme súci do dňa. Dobré je vypočúť si aj poslednú Pavlovu radu, ktorá nám pomáha chodiť vo dne slušne. Keď už sa odhodláme odložiť skutky tmy, nevracajme sa k nim. K tomu sa modlime o potrebnú sebadisciplínu, aby sme nekazili výzbroj svetla vznikom zlých žiadostí, ktorých sa je ťažké znova zbaviť. Ak to zanedbáme, naša pohotovosť a svetlo Kristovo, cez nás žiariace, budú otupené.

Je veľa vecí, ktoré si vyžadujú náš čas, ktoré vyžadujú našu pohotovosť.

Ľudia vedia tak bleskovo reagovať na reklamné, súťažné ponuky, na šokujúce správy alebo výzvy volajúce k aktivite. Sme prebudení, čo sa týka noviniek a názorov, ktoré nám osvetľujú aká je doba.

Budeme prebudení a pohotoví aj v tohtoročnom advente? Budeme pohotoví aj z pohľadu blížiaceho sa plného uskutočnenia spásy?

S pomocou Božou áno. S pomocou Božích darov v Kristovi, s Ním spojení môžeme radostne a s nádejou ísť do nových dní a časov, ktoré prídu.

Amen.

Mgr. Martin Kmec

Katedra cirkevných dejín